

بیماریهای عمومی گیاهان زینتی

سفیدک های پودری گیاهان زینتی

سفیدک کرکی یا داخلی شب بو

سه جنس گیاهی (شب بوی خیری، شب بوی معمولی و شب بوی ویرجینیا) *Matthiola incana* وجود دارند که در ایران به شب بو معروف است و هر سه به خانواده Brassicaceae تعلق دارند. شب بوی معمولی به شب بوی استاکس یا ماتیولا معروف است و دارای انواع یکساله و دوساله است که به عنوان یکساله مقاوم کشت می شود. دارای انواع پاکوتاه با ارتفاع ۱۵ تا ۲۰ سانتی متر، متوسط و پابلند با ارتفاع ۶۰ تا ۷۰ سانتی متر است. این گیاه در مناطقی با تابستان های خنک رشد مناسبی دارد و باید درمحل آفتاب گیر کشت شود. به عنوان گل بریده، پس زمینه، بسترهای میانی، حاشیه کاری ها، گیاه گلدانی در ویلاها و باغ های سایه دار کاربرد دارد.

سفیدک کرکی شب بو در ایران اولین بار از ساری در سال ۱۳۴۹ گزارش شده است. علائم بیماری در ابتدا در سطح بالایی برگ ها بصورت لکه های کلروتیک یا زرد رنگ ظاهر می شود و سپس در پشت همین لکه ها در سطح زیرین برگ ها پوشش خاکستری متمایل به سفید رنگ قارچ شامل مجموعه ای از اسپورانژیورها و اسپورانژیوم ها بوجود می آید. ساقه و گل ها نیز مورد حمله قرار می گیرند. ساقه های الوده اغلب شدیداً کج و معوج می شوند و گل ها به خوبی رشد و تکامل پیدا نمی کنند. لکه های زرد روی برگ ها سرانجام قهوه ای می شوند. عامل بیماری *Peronospora parasitica* است. برای کنترل بیماری می توان بوته ها را با قارچکش زینب در چند نوبت سمپاشی نمود

زنگ های گیاهان زینتی

زنگ گل میمون

زنگ گل میمون در نواحی شمال کشور از آستارا تا گرگان، کرج، تهران، اصفهان، شیراز و احتمالاً سایر نقاط کشور انتشار دارد و اولین بار در سال ۱۳۲۵ از ایران گزارش شده است. زنگ گل میمون فقط دارای دو مرحله اردیوم و تلیوم است. مرحله اردیوم طولانی و مرحله تلیومی بندرت ظاهر میشود. اردوسورها در ابتدای بهار ظاهر می شوند و به سرعت همه اندام های هوایی گیاه را فرا می گیرند و بتدریج باعث مرگ گیاه می شوند. در ابتدا و قبل از تشکیل اردوسورها، لکه های مدور یا بیضوی سفید یا زرد رنگی روی برگ ها ظاهر می شوند، وسط این لکه ها در سطح زیرین برگ ها سوراخ ها بصورت حلقه منظمی تشکیل می شوند. پس از پاره شدن اپیدرم، اردوسپورها آزاد می شوند. علاوه بر برگ، ساقه های جوان هم از سورها یا جوش های عدسی شکل که اغلب به هم متصل می شوند پوشیده می گردد. کاسبرگ ها و گاهی هم کپسول دارای اردوسپورها که دوام بیشتری دارند حتی در زمستان هم تشکیل می شوند و این اسپورها می توانند در بهار پایه های دیگر را آلوده کنند. اردوسپورها در برابر سرما مقاوم هستند و تا ۱۸- درجه سلسیوس را نیز تحمل می کنند. اردوسپورها از ۴ درجه سلسیوس شروع به تندش می کنند و بهینه رشد آنها ۱۰ درجه سلسیوس است. عامل زنگ گل میمون قارچ *Puccinia antirrhini* است. گل میمون پا کوتاه و انواع با گل رنگ یکنواخت سریع تر آلوده به زنگ

می‌شوند. انواعی که گل صورتی یا گل قرمز و یا مختلط رنگی هستند بیشتر از گل‌های زرد خالص مورد حمله زنگ قرار می‌گیرند. برای کنترل بیماری به محض ظهور اولین علائم، می‌توان بوته‌ها را با قارچکش پلانت واکس به میزان یک در هزار و یا با زینب دو در هزار سمپاشی نمود.

زنگ گل داودی

زنگ داودی اولین بار در سال ۱۳۳۵ از ایران گزارش شده است و در دوره زندگی قارچ مرحله تلایوم بندرت تولید می‌شود و اغلب اردویوم دیده می‌شود. اردوسپورها در سوره‌های کوچک قهوه‌ای خرمایی روشن در سطح زیرین برگ و ندرتا روی ساقه خصوصاً در گلخانه‌ها تشکیل می‌شوند. تعداد این جوش‌ها کم ولی گاهی هم بسیار زیاد می‌شوند. ممکن است به سرعت برگ‌ها را بخشکانند. عامل زنگ گل داودی *Puccinia chrysanthemum* است. برای کنترل بیماری باید اولاً از آبیاری زیاد و فراهم نمودن شرایط مرطوب در گلخانه خودداری نمود و در صورت لزوم از قارچکش زینب برای سمپاشی استفاده کرد.

زنگ گل ختمی

زنگ ختمی اولین بار در سال ۱۳۳۱ از گرگان گزارش شده است و گیاهان میزبان آن شامل ختمی (*Althaea rosea*) و پنیرک (*Malva nicaeensis*) می‌باشند. این زنگ در نواحی شیروان، گرگان، مرند و اردبیل شیوع دارد و تا کنون در دوره زندگی قارچ عامل بیماری فقط مرحله تلایوم مشاهده شده است. تلایوم‌ها در سطح زیرین برگ‌ها و روی ساقه و پوشش‌های گل و حتی در سطح دانه‌ها تشکیل می‌شوند. تلایوم‌ها در ابتدا بصورت جوش‌های زرد نارنجی با حاشیه بنفش ظاهر می‌شوند و کم‌کم بصورت جوش‌های چنبره‌ای شکل برجسته گرد یا بیضوی و قهوه‌ای بلوطی تیره می‌شوند. تلایوم‌ها گاهی به هم چسبیده و یا بدون نظم خاصی و با پوسته ضخیم تشکیل می‌شوند. تلایوسپورها در شرایط مرطوب جوانه می‌زنند و در برگ‌ها نفوذ می‌کنند و در هر دو سطح برگ گسترش می‌یابند. عامل زنگ ختمی قارچ *Puccinia malvacearum* است. این قارچ در تمامی فصول ممکن است روی ختمی یا پنیرک دیده شود و برای کنترل آن بهتر است اقدام به کشت بذوری نمود که از بوته‌های سالم بدست آمده‌اند. ضد عفونی بذور با غوطه‌ور کردن آنها در محلول دو در هزار سولفات مس به مدت یک و نیم ساعت نیز توصیه شده است.

